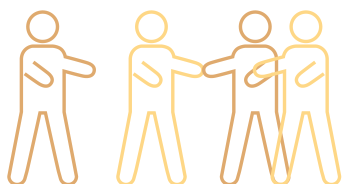
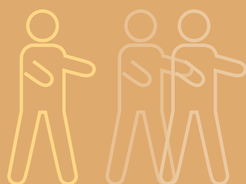
Europees justitieel
netwerk
in burgerlijke
en handelszaken

Burgerlijk recht voor allen bereikbaar

Welkom op onze website,
een nieuw initiatief
om het gerecht beter toegankelijk te maken
voor de Europese burgers

Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen over de Europese Unie

Gratis nummer (*)

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Als u mobiel of in een telefooncel of hotel belt, hebt u misschien geen toegang tot gratis nummers of kunnen kosten worden aangerekend.

Europese Commissie
Burgerlijk recht voor allen bereikbaar

Manuscript voltooid in mei 2006

Grafische vormgeving: OIB

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, 2007

ISBN 92-79-02025-0

Printed in Belgium

GEDRUKT OP CHLOORVRIJ GEBLEEKT PAPIER

inhoud

Huwelijk, echtscheiding, contracten, verkoop, verhuur, werk, vakantie: in het dagelijkse leven krijgen wij allemaal met het burgerlijk recht te maken.

Maar misschien geraakt u niet altijd even gemakkelijk aan de informatie die nodig is om uw rechten te kennen en te laten gelden. Dit is vooral het geval wanneer u geconfronteerd wordt met problemen waarbij andere landen betrokken zijn dan het land waar u woont. Deze website is er om u te helpen.

Op de website van het netwerk vindt u nu alles (of bijna alles) wat u altijd al over burgerlijke rechtspleging had willen weten, maar niet durfde te vragen, en dit op het volgende adres:

http://ec.europa.eu/civiljustice

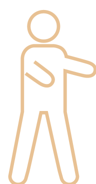

De burgerlijke rechtspleging binnen handbereik

Deze website wordt beheerd door de Europese Commissie en zal in nauwe samenwerking met de lidstaten van de Europese Unie regelmatig worden geactualiseerd. Hij bevat heel wat nuttige informatie in verband met Europees, nationaal en internationaal recht.

De Europese Raad heeft in Tampere te kennen gegeven dat hij het gerecht beter toegankelijk wil maken voor de burgers.

Waarom een website over burgerlijke rechtspleging?

Binnen de Europese Unie wordt het verkeer van goederen en diensten tussen de lidstaten steeds intenser, steeds meer personen migreren om zich in een andere lidstaat te vestigen, om er te werken, te studeren, zaken te doen, de vakantie door te brengen of te trouwen.

Er ontstaan steeds meer situaties en daardoor ook mogelijke juridische conflicten waarbij personen betrokken zijn die niet in dezelfde lidstaat verblijven.

Bij dergelijke „grensoverschrijdende" conflicten is het nuttig om naast het recht van het land waar men woont, ook het recht van andere landen te kennen. Daarenboven wordt ons leven meer en meer beïnvloed door het Europees en het internationaal recht. Wij kunnen ons maar beter met deze nieuwe regels vertrouwd maken.

Een beetje geschiedenis

In het najaar van 1999 heeft de Europese Raad tijdens zijn bijeenkomst in Tampere (Finland) de basis gelegd voor de tot-

standbrenging van een Europese justitiële ruimte. De staatshoofden en regeringsleiders benadrukten bij die gelegenheid dat de burgers en de economische actoren niet door de onderlinge onverenigbaarheid of de complexiteit van de juridische en administratieve stelsels van de lidstaten mogen worden verhinderd of ontmoedigd om hun rechten te doen gelden.

Zij hebben de Europese Commissie verzocht initiatieven te nemen op het gebied van de justitiële samenwerking, onder meer betreffende de toegang tot de rechter. De Europese Raad heeft met name de instelling aanbevolen van een gemakkelijk toegankelijk informatiesysteem dat wordt onderhouden en geactualiseerd door een netwerk van bevoegde nationale autoriteiten.

Het Europees justitieel netwerk

Het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken is in 2001 opgericht bij beschikking van de Raad van de Europese Unie, op voorstel van de Commissie. Deze beschikking heeft voornamelijk tot doel het leven van personen die betrokken zijn bij geschillen met „grensoverschrijdende" aspecten — waarbij meer dan één lidstaat betrokken is — te vergemakkelijken. Het netwerk is dus in de eerste plaats een instrument om de justitiële samenwerking tussen de lidstaten te bevorderen en te verbeteren.

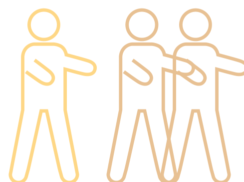

Het Europees justitieel netwerk draagt bij tot een betere justitiële samenwerking in Europa.

Een forum voor de uitwisseling van informatie en ervaringen

Het netwerk bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten van de Unie die meerdere keren per jaar vergaderen om verschillende aspecten van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken binnen Europa te bespreken en ervaringen en informatie uit te wisselen. Zoals bijvoorbeeld: hoe wordt de Europese wetgeving het best toegepast, hoe kunnen de autoriteiten van de verschillende landen zich het best organiseren om grensoverschrijdende geschillen op doeltreffende wijze te regelen?

De leden van het netwerk bezorgen elkaar tijdens deze vergaderingen of langs informele weg ook informatie over hun nationale recht. De Commissie heeft hun bovendien een elektronisch communicatiesysteem ter beschikking gesteld.

Een website voor het grote publiek

De beschikking van de Raad tot oprichting van het netwerk voorziet tevens in het opzetten van een website en regelt in grote lijnen hoe deze zal functioneren. Doel van de website van het netwerk is inzake burgerlijk recht en handelsrecht een overzicht te geven van de verschillende rechtsstelsels. Hij kan evenwel nooit het advies van rechtspractici of bij geschillen de bijstand van een advocaat vervangen.

Welke informatie vindt u op deze website?

Momenteel worden op de website 18 onderwerpen inzake burgerlijk en handelsrecht behandeld. Dit zal geleidelijk worden uitgebreid. De volgende onderwerpen zijn reeds opgenomen:

Op deze website vindt u heel wat praktische informatie over Europees burgerlijk en handelsrecht.

Rechtsbijstand

Indien u niet over voldoende financiële middelen beschikt om de kosten van een procedure te dragen, kunt u een beroep doen op rechtsbijstand, en dit zowel voor het inwinnen van advies voordat u een procedure aanvat als voor de vertegenwoordiging voor het gerecht.

De voorwaarden voor het verkrijgen van rechtsbijstand en de aard daarvan kunnen echter van land tot land verschillen. Indien u rechtsbijstand vraagt in een lidstaat waar u niet verblijft, biedt het Europees recht u bepaalde garanties.

Echtscheiding

Bij echtscheiding wordt het huwelijk ontbonden. Dat kan aanleiding zijn tot een hele reeks juridische problemen. Daarom kan een echtscheiding slechts worden uitgesproken met inachtneming van bepaalde procedures. In deze rubriek vindt u de desbetreffende nationale en Europese voorschriften.

Ouderlijke verantwoordelijkheid

Ouders die samenwonen, oefenen de ouderlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van hun kinderen doorgaans gezamenlijk uit. Wanneer ouders uiteengaan of uit de echt scheiden, moet voor de toekomst worden bepaald op welke wijze de ouderlijke verantwoordelijkheid en vooral de voogdij over de kinderen zullen worden uitgeoefend.

ALIMENTATIEVORDERINGEN

Over het algemeen is wettelijk bepaald dat leden van eenzelfde gezin elkaar wederzijds moeten bijstaan: ouders voorzien in de behoeften van hun kinderen; kinderen moeten hun behoeftige ouders helpen; na echtscheiding kunnen echtgenoten een alimentatieverplichting hebben ten aanzien van de ex-echtgenoot die de voogdij over de kinderen uitoefent. In het laatste geval wordt de bijstand doorgaans in de vorm van een alimentatie verleend. Op deze bladzijden vindt u de voorschriften die dienaangaande moeten worden nageleefd.

Wanneer ouders scheiden, is het vaak door de rechter dat een beslissing over de ouderlijke verantwoordelijkheid en de voogdij over de kinderen wordt genomen.

SCHADELOOSSTELLING VAN SLACHTOFFERS VAN MISDRIJVEN

In deze rubriek kan u te weten komen hoe u schadeloosstelling kan bekomen voor opgelopen letsels en geleden schade ingevolge een misdrijf waarvan u het slachtoffer bent geworden.

FAILLISSEMENT

In deze rubriek vindt u de nationale, Europese en internationale voorschriften met betrekking tot de bescherming die u als schuldeiser van een failliete onderneming geboden wordt.

ALTERNATIEVE WIJZEN VAN GESCHILLENBESLECHTING

Een geschil waarvoor geen minnelijke regeling mogelijk is, kan uiteraard bij een rechtbank aanhangig worden gemaakt. U kan evenwel ook een alternatieve wijze van geschillenbeslechting, zoals bemiddeling of conciliatie, overwegen.

Onze website maakt u wegwijs in de mogelijkheden die in de verschillende lidstaten worden aangeboden.

BEVOEGDHEID VAN DE RECHTBANKEN

Voordat u een gerechtelijke procedure aanspant, moet u weten tot welk rechtscollege u zich juist moet wenden. Dit is niet altijd eenvoudig en het wordt nog moeilijker bij geschillen met een internationale dimensie.

Met de aanwijzingen in deze rubriek zal u het spoor niet bijster raken!

ORGANISATIE VAN DE RECHTSPRAAK

In elke lidstaat zijn er tal van rechterlijke instanties, elk met hun eigen welomschreven bevoegdheden. Onze website kan u helpen om beter te begrijpen hoe deze in elk van de lidstaten zijn georganiseerd.

Er bestaan ook Europese en internationale rechtscolleges.

AANHANGIGMAKING VAN ZAKEN BIJ DE RECHTER

Op deze bladzijden vindt u informatie over de wijze waarop een zaak bij het gerecht aanhangig moet worden gemaakt. Deze procedureregels kunnen u helpen om uw verzoek aan de recht-

bank op voldoende duidelijke en volledige wijze te formuleren, zodat uw zaak efficiënt kan worden behandeld.

Juridische beroepen

Wanneer u een geschil hebt met een andere persoon en een van u beiden beslist om dit bij het gerecht aanhangig te maken, zal u met verschillende juridische beroepen in aanraking komen: rechters, advocaten, openbare aanklagers, griffiers, gerechtsdeurwaarders, ...

Hun rol en rechtspositie kunnen aanzienlijk verschillen van land tot land. In deze rubriek vindt u nuttige informatie over deze beroepen.

Vereenvoudigde procedures en spoedprocedures

Alle lidstaten proberen te voorzien in specifieke procedures waarmee gerechtelijke beslissingen makkelijker en sneller moeten kunnen worden verkregen. Dit is met name het geval voor geringe of niet-betwiste schuldvorderingen.

Betekening en kennisgeving van stukken

In het kader van een procedure sturen gedingpartijen elkaar gerechtelijke stukken toe. Dit kan het best meteen op de juiste wijze gebeuren. Onze website kan u daarbij helpen.

Verkrijging van bewijs en bewijsvoering

Bij een gerechtelijke procedure moet u normaal gezien bewijzen wat u beweert. Alle lidstaten hebben voorschriften betreffende de bewijsverkrijging, die

ervoor moeten zorgen dat de rechter de feiten van een geding zo precies mogelijk kan vaststellen. U vindt die voorschriften in deze rubriek.

Voorlopige en bewarende maatregelen

U wil zeker zijn dat uw schuldenaar zich in de loop van de procedure niet insolvabel maakt of zijn patrimonium elders onderbrengt.

In dat geval hebt u er belang bij om bij het gerecht een verzoek om preventieve maatregelen in te dienen.

TENUITVOERLEGGING VAN RECHTERLIJKE BESLISSINGEN

U hebt het proces gewonnen maar uw tegenstrever wil de uitspraak niet nakomen. In dat geval kan u de bevoegde autoriteiten verzoeken hem hiertoe te dwingen. U kan met andere woorden gebruikmaken van de gedwongen tenuitvoerlegging, die meestal zal bestaan in de inbeslagneming van roerende of onroerende goederen van uw schuldenaar. Ook hier verschillen de procedures van staat tot staat.

TOEPASSELIJK RECHT

Rechters passen niet steeds de wetgeving van hun eigen land toe: wanneer een geschil banden heeft met meerdere landen, zodat verschillende rechtsstelsels voor toepassing in aanmerking komen, zijn er voorschriften — niet overal dezelfde — om deze „wetsconflicten" op te lossen.

RECHTSORDE

In deze rubriek vindt u informatie over de verschillende „bronnen van recht": welke juridische instrumenten vormen de basis van het recht, welke autoriteiten kunnen wetten en verordeningen aannemen, zijn er rechtsvoorschriften die voorrang hebben op andere, ...

Voor elk van de in het register opgenomen onderwerpen, kan u 27 verschillende bladzijden raadplegen.

Een bladzijde met algemene informatie over het geselecteerde thema

Hier vindt u een korte uitleg over het behandelde juridische begrip.

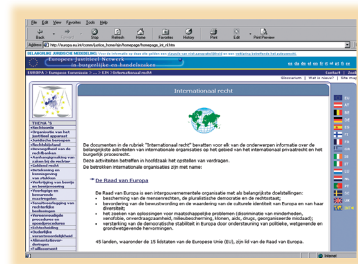
Een bladzijde „Gemeenschapsrecht"

Op deze bladzijde worden de belangrijkste resultaten van de Europese Unie met betrekking tot het onderwerp — reeds in werking getreden wetgeving, initiatieven of voorstellen — vermeld.

Een bladzijde „internationaal recht"

Deze bladzijde bevat verwijzingen naar de belangrijkste internationale overeenkomsten over het betrokken onderwerp.

Deze drie bladzijden worden samengesteld en geactualiseerd door de Europese Commissie.

De bladzijden van de lidstaten

De bladzijden van de staten die deelnemen aan het netwerk (alle lidstaten van de Unie met uitzondering van Denemarken) bevatten nuttige inlichtingen in verband met nationale rechtsvoorschriften en procedures.

Zij worden door de lidstaten samengesteld op basis van een in het kader van de vergaderingen van het netwerk vastgelegd schema.

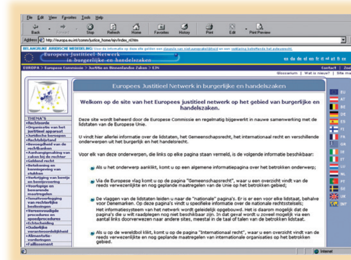

Ingeval de nationale bladzijden nog niet door de lidstaten zijn aangevuld, komt u op een „voorlopige bladzijde" die verwijzingen naar nationale websites bevat.

Daarnaast zijn er de „homepages", die geen specifiek juridisch onderwerp behandelen.

De homepage van het netwerk

Op deze bladzijde komt u nadat u de taal hebt geselecteerd. Er wordt uitgelegd hoe u uw weg vindt op de website.

U vindt er tevens enkele algemene inlichtingen over het netwerk. U kan steeds op deze bladzijde terugkomen door op het logo van het netwerk (linksboven op elke bladzijde) te klikken.

De homepage „Gemeenschapsrecht”

Deze bladzijde bevat een register van de wetgeving die door de Europese Unie op het gebied van de burgerlijke rechtspleging is uitgevaardigd, en van de voorstellen en initiatieven van de Europese Commissie. Wij raden u aan deze bladzijde in uw favorieten op te nemen, zodat u steeds gemakkelijk de volledige communautaire wetgeving kan raadplegen.

De homepage „internationaal recht”

Deze bladzijde bevat de lijst van de belangrijkste internationale organisaties die op het gebied van de burgerlijke rechtspleging actief zijn.

Op de website van het Europees justitieel netwerk vindt u ook informatie over internationaal recht.

De homepages van de lidstaten

Hier krijgt u enkele algemene inlichtingen over de lidstaten.

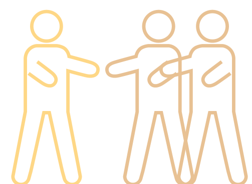
Dit alles in alle officiële talen van de Unie!

Onze website is ook als portaalsite opgevat.

Op elke bladzijde zal u met andere woorden meerdere door ons voorgestelde links vinden. Met een eenvoudige klik op de muis kan u surfen naar:

- de volledige tekst van de verordeningen, richtlijnen, voorstellen, groenboeken, internationale overeenkomsten, nationale wetgeving, enzovoort die op de bladzijden van onze website zijn vermeld;
- de officiële websites van een heel aantal Europese, nationale of internationale instellingen;
- andere referentiedocumenten.

Een voorbeeld

Onze website is zo opgebouwd dat het gebruik ervan zeer eenvoudig is.

Een voorbeeld

U bent Zweedse, getrouwd met een Portugees en u woont met uw man en kinderen in Engeland.

U beslist om terug te keren naar Zweden en er bij uw ouders in te trekken, bij wie u thans uw domicilie hebt.

Na enkele maanden beslist u een echtscheidingsprocedure in te leiden. Uiteraard duiken heel wat juridische problemen op. Onze website kan u helpen.

Typ ons adres en kies uw taal, het Zweeds. U komt op de homepage van het netwerk in het Zweeds.

Kies vervolgens het onderwerp „echtscheiding". Op de bladzijde met algemene informatie over „echtscheiding" verneemt u dat een Europese verordening bepaalt welk gerecht bevoegd is om uw verzoek te behandelen.

U wil het verzoek aanhangig maken bij een Engels gerecht, zoals krachtens de verordening mogelijk is. Maar welk gerecht? Klik op „bevoegdheid van de gerechten" en vervolgens op het Britse vlagje.

U wil ook weten welke wetgeving de Engelse rechter zal toepassen. Klik op „toepasselijk recht".

U beschikt over weinig middelen **en wenst voor het instellen van deze procedure een beroep te doen op rechtsbijstand.** Klik op „rechtsbijstand" om te weten hoe een verzoek om rechtsbijstand in Engeland moet worden ingediend.

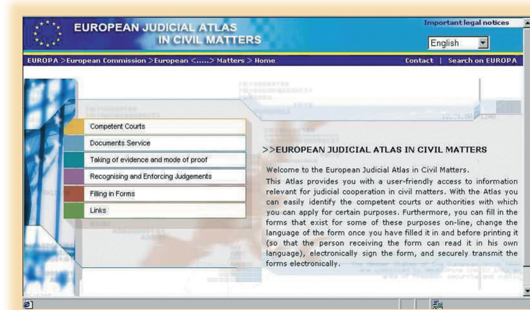

Kijk ook op de bladzijde „rechtsbijstand — algemene informatie": u verneemt dat een Europese richtlijn u minimumgaranties biedt omdat uw zaak „grensoverschrijdend" is (omdat u in Zweden woont en uw echtgenoot in Engeland). Klik op het Europese vlagje voor meer informatie.

Stap voor stap de informatie die u nodig heeft.

Op onze website vindt u ook informatie over de voogdij over de kinderen, alimentatievergoedingen, de regels inzake de erkenning van het vonnis in andere landen, enzovoort.

Onze website bevat tevens een link naar de Europese juridische atlas inzake burgerlijk recht. Het betreft een geautomatiseerd instrument dat de gebruikers moet helpen om te bepalen welke rechtsinstantie voor de behandeling van deze of gene zaak bevoegd is.

Bovendien kunnen de verschillende formulieren met behulp van de atlas gemakkelijk en snel worden teruggevonden en afgedrukt.

Toekomst-perspectieven

De website van het Europees justitieel netwerk zal voortdurend worden geactualiseerd door de Europese Commissie, in nauwe samenwerking met de lidstaten.

Na de uitbreiding van de EU met tien nieuwe lidstaten op 1 mei 2004 zijn aan de website bladzijden voor deze landen en in de nieuwe talen toegevoegd.

Ook de lijst met onderwerpen zal geleidelijk worden uitgebreid.

Europese Commissie

Burgerlijk recht voor allen bereikbaar

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen

2007 — 13 blz. — 16,2 x 23 cm

ISBN 92-79-02025-0

